

DECIZIE

27 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
judecători

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, împotriva încheierii din 18 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Zidarul-Cahul”, în proces de insolabilitate, împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji, intervenienți accesorii Societatea pe Acțiuni „Daniel P”, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare,

c o n s t a t ă :

La data de 09 februarie 2015, administratorul insolabilității SA „Zidarul-Cahul”- Roman Baracu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji solicitînd inițial declararea nulă a contractului nr. 3744 din 12 aprilie 2012 de vânzare-cumpărare a terenului cu construcțiile cu numere cadastrale 1701124.194,1701124.194.01, 1701124.194.02, încheiat între SA „Zidarul-Cahul” și Irina Colibaș, declararea nulă a contractului nr. 13628 din 06 noiembrie 2012 de vânzare-cumpărare a terenului cu construcțiile cu numere cadastrale 1701124.194,1701124.194.01, 1701124.194.02, încheiat între Irina Colibaș și Ion Șcheau, aducerea părților în poziție inițială, reînregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile cu numere cadastrale 1701124.194,1701124.194.01, 1701124.194.02, după SA „Zidarul- Cahul”.

În motivarea acțiunii, administratorul insolabilității SA „Zidarul-Cahul”- Roman Baracu a invocat că la data de 15 decembrie 2014 Curtea de Apel Cahul a intentat procedura de insolabilitate în privința SA „Zidarul-Cahul”.

Menționează că, în cadrul executării obligațiilor de administrator, a depistat cîteva tranzacții dubioase privind înstrăinarea bunurilor societății, care au fost încheiate de către SA „Zidarul-Cahul” cu persoane terțe în perioada anilor 2010-2013 și în

consecință s-a cauzat prejudiciu creditorilor în valoare minimă de 9588402 lei.

Indică că, în baza tranzacțiilor efectuate, SA „Zidarul-Cahul” a înstrăinat terenurile la prețuri diminuate în favoarea terților, în mare parte cumpărătorii fiind proprietari pentru o perioadă scurtă. Aceste tranzacții au fost efectuate cu scopul de a micșora activele SA „Zidarul- Cahul” și a creat imposibilitatea achitării datoriilor cu creditorii. Prin aceste tranzacții, au fost micșorate activele însuși a acționarilor. Acționarul majoritar - SA „Daniel P” cu 98%, în rezultatul tranzacțiilor ilegale, nu a primit veniturile sale, devenind insolubilă.

La data de 12 aprilie 2012, între directorul SA „Zidarul-Cahul”-Oleg Demerji și Irina Colibaș a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, autentificat notarial sub nr. 3744, prin care a fost înstrăinat terenul cu suprafața de 0,2772 ha, cu număr cadastral 1701124194 cu încăperile de producere cu suprafața de 2225,30 m.p., cu număr cadastral 1701124194.01 și suprafața de 97,20 m.p., cu număr cadastral 1701124194.02.

Terenul cu construcțiile cu numere cadastrale 1701124194, 1701124194.01, 1701124194.02 a fost înstrăinat la costul de 30000 lei, fiind mai diminuat decât costul acestuia, deoarece prețul acestui teren conform evaluării cadastrale constituie 523318 lei, despre ce s-a indicat în contract.

Afirmă că, tranzacția este simulată, deoarece prin tranzacția nr. 13628 din 06 noiembrie 2012, bunul a fost înstrăinat lui Ion Șcheau. Tranzacția încheiată între SA „Zidarul-Cahul” și Irina Colibaș a fost simulată. Însă, înstrăinarea terenului altei persoane, nu constituie obstacol întru declararea nulității a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între SA „Zidarul- Cahul” și Irina Colibaș.

Declară că, tranzacțiile efectuate de către SA „Zidarul-Cahul”, pe lângă faptul că conforma acestora, terenurile au fost vândute la un preț mai mic, a fost încălcată și procedura de înstrăinare. Au fost încheiate într-o perioadă scurtă de timp și reprezintă tranzacții de proporție, pentru efectuarea cărora este necesar acordul unanim a membrilor Consiliului societății.

La data de 06 martie 2015, administratorul insolabilității SA „Zidarul- Cahul”-Roman Baracu a depus cerere de modificare a pretențiilor, solicitând atragerea lui Oleg Dermenji în calitate de copârț, încasarea în mod solidar din conul pârșilor Oleg Dermenji, Irina Colibaș, Ion Șcheau în beneficiul SA „Zidarul-Cahul” a diferenței dintre prețul de piață de vânzare a bunurilor imobile cu numere cadastrale 1701124.194, 1701124.194.01, 1701124.194.02 și prețul vânzării-30000 lei, deoarece terenul cu construcții a fost vândut la un preț mai mic în raport cu prețul de piață.

Prin încheierea din 27 martie 2015 a Curții de Apel Cahul a fost atras SA „Daniel P” în calitate de intervenient accesoriu din partea reclamantului.

Prin încheierea din 27 martie 2015 a Curții de Apel Cahul a fost atras Oleg Dermenji în proces în calitate de copârț.

La data de 20 februarie 2015, administratorul insolabilității SA „Zidarul- Cahul”-Roman Baracu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji solicitând inițial declararea nulă a contractului

nr. 3781 din 17 aprilie 2012 de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 0,0127 ha, cu număr cadastral 1701124.192, încheiat între SA „Zidarul-Cahul” și Irina Colibaș, declararea nulă a contractului nr. 416 din 14 ianuarie 2013 de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 0,0127 ha, cu număr cadastral 1701124.192, încheiat între Irina Colibaș și Ion Șcheau, cu aducerea părților în poziție inițială.

În motivarea acțiunii, administratorul insolvenței SA „Zidarul- Cahul”- Roman Baracu a invocat că la data de 15 decembrie 2014 Curtea de Apel Cahul a intentat procedura de insolvență în privința SA „Zidarul-Cahul”.

Menționează că, în cadrul executării obligațiilor de administrator, a depistat câteva tranzacții dubioase privind înstrăinarea bunurilor societății, care au fost încheiate de către SA „Zidarul- Cahul” cu persoane terțe în perioada anilor 2010-2013 și în consecință s-a cauzat prejudiciu creditorilor în valoare minimă de 9588402 lei.

Indică că, în baza tranzacțiilor efectuate, SA „Zidarul- Cahul” a înstrăinat terenurile la prețuri diminuate în favoarea terților, în mare parte cumpărătorii fiind proprietari pentru o perioadă scurtă. Aceste tranzacții au fost efectuate cu scopul de a micșora activele SA „Zidarul- Cahul” și a creat imposibilitatea achitării datoriilor cu creditorii. Prin aceste tranzacții, au fost micșorate activele însuși a acționarilor. Acționarul majoritar - SA „Daniel P” cu 98%, în rezultatul tranzacțiilor ilegale, nu a primit veniturile sale, devenind insolvent.

La data de 17 aprilie 2012, între SA „Zidarul- Cahul” și Irina Colibaș a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, autentificat notarial sub nr. 3781, prin care a fost înstrăinat terenul cu suprafața de 0,0127 ha cu număr cadastral 1701124.192. Terenul a fost înstrăinat la costul de 400 lei, fiind mai mic decât costul acestuia, deoarece prețul normativ al acestui teren conform evaluării cadastrale constituie 14288, 00 lei.

Afirmă că, despre faptul că tranzacția este fictivă și dubioasă, confirmă și aceea că, ulterior, prin tranzacția nr. 416 din 14 ianuarie 2013, acest teren a fost înstrăinat lui Ion Șcheau. Practic tranzacția încheiată între SA „Zidarul- Cahul” și Irina Colibaș a fost simulată, cu scopul de a înstrăina terenul la un preț mai mare altei persoane. Însă, înstrăinarea terenului altei persoane, nu constituie obstacol întru declararea nulității a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între SA „Zidarul- Cahul” și Irina Colibaș.

Declară că, tranzacțiile efectuate de către SA „Zidarul- Cahul”, pe lângă faptul că conforma acestora terenurile au fost vândute la un preț mai mic, a fost încălcată și procedura de înstrăinare. Au fost încheiate într-o perioadă scurtă de timp și reprezintă tranzacții de proporție, pentru efectuarea cărora este necesar acordul unanim a membrilor Consiliului societății.

La data de 02 aprilie 2015, administratorul insolvenței SA „Zidarul- Cahul”- Roman Baracu a depus cerere de modificare a pretențiilor, solicitând atragerea lui Oleg Dermeșji în calitate de copârț, încasarea în mod solidar din conul pârșilor Oleg Dermeșji, Irina Colibaș, Ion Șcheau în beneficiul SA „Zidarul-Cahul” a diferenței dintre prețul de piață de vânzarea bunurilor imobile cu numere cadastrale 1701124.192 și prețul vânzării-400 lei.

Prin încheierea din 31 iulie 2015 a Curții de Apel Cahul s-a dispus conexarea într-

un singur proces pricinile civile nr. 2i-357 la acțiunea SA „Zidarul-Cahul” împotriva Irinei Colibaș, Ion Șcheau, intervenientului accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Cahul și nr. 2i-332 la acțiunea SA „Zidarul-Cahul” împotriva Irinei Colibaș, Ion Șcheau, intervenientului accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Cahul cu privire la nulitatea contractelor de vânzare- cumpărare.

La data de 23 noiembrie 2015, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, a depus o cerere privind scoaterea cererii de pe rol, din motiv că atât cererile de chemare în judecată din numele SA „Zidarul-Cahul”, cât și cererile de modificare a acțiunii au fost semnate și depuse de către o persoană neîmputernicită– Roman Baracu.

Specifică că, Legea cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18 iulie 2014, a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2015. Respectiv Roman Baracu nu era certificat conform legii de a desfășura activitatea de administrator autorizat, inclusiv în procedură de insolvență.

Prin încheierea din 18 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea avocatului Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, privind solicitarea avizului consultativ Plenului Curții Supreme de Justiție în cadrul examinării pricinii la acțiunea SA „Zidarul-Cahul”, în proces de insolvență, împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji, intervenienți accesorii SA „Daniel P”, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare.

Prin încheierea din 18 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea avocatului Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de SA „Zidarul-Cahul”, în proces de insolvență, împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji, intervenienți accesorii SA „Daniel P”, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare.

La data de 26 aprilie 2016, avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, a declarat recurs împotriva încheierii din 18 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia, cu adoptarea unei decizii privind scoaterea de pe rol a cererii de modificare depuse de SA „Zidarul-Cahul”, în proces de insolvență, împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji, intervenienți accesorii SA „Daniel P”, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul cu privire la recuperarea prejudiciului.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea contestată este ilegală, deoarece a fost emisă în rezultatul interpretării eronate a normelor de drept material și neaplicării normelor de drept procesual incidente cauzei, contrar drepturilor pârîului Ion Șcheau la un proces echitabil, impunându-se casarea acesteia.

Menționează că, Legea cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18 iulie 2014, a intrat în vigoare pe data de 01 ianuarie 2015. Respectiv, la depunerea cererilor de modificare a obiectului acțiunii civile, Roman Baracu nu era autorizat, conform legii de a desfășura activitatea de administrator autorizat.

Afirmă că, prin referința depusă la data de 29 ianuarie 2016, administratorul procedurii de insolvență SA “Zidarul-Cahul” a solicitat respingerea cererii, aducând

în susținerea acestei cereri inclusiv și decizia nr. 2rc-37/16 din 13 ianuarie 2016 a Curții Supreme de Justiție, conform căreia instanța de recurs a concluzionat în mod eronat că: “Conform art. 51 al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18 iulie 2014, prezenta lege intră în vigoare la data de 01 ianuarie 2015, cu excepția art.33 alin.(2), care va intra în vigoare în termen de 9 luni de la data publicării prezentei legi. Din sensul normelor de drept citate rezultă că titularii certificatelor valabile de instruire profesională pot exercita profesia de administrator în termen de un an de la intrarea în vigoare a legii. ”

Susține că, art. 33 al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18 iulie 2014, stabilește că în cazul în care titularii certificatelor valabile de instruire profesională în vederea desfășurării activității de administrator, care întrunesc condițiile stabilite la art. 12 și au administrat cel puțin o procedură de insolabilitate sau de dizolvare pe parcursul ultimilor 2 ani, calculați până la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu au obținut autorizațiile pentru activitatea de administrator în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei legi, vor obține aceste autorizații în baze generale, fiind nevoiți să promoveze examenele de calificare. Or, această normă nicidecum nu permite titularilor certificatelor valabile de instruire profesională de a exercita profesia de administrator în termen de un an de la intrarea în vigoare a legii, fără obținerea autorizației pentru activitatea de administrator autorizat.

Indică că, concluzia expusă în decizia citată supra este contrară art. art. 49-51 al Legii, ultimul articol stabilind expres că prezenta lege intră în vigoare la data de 01 ianuarie 2015.

Precizează că, rezultând din existența dificultăților în aplicarea normelor citate supra, a solicitat în temeiul art. 12/2 Cod de procedură civilă, emiterea unui aviz întru înlăturarea dificultăților în aplicarea normelor invocate în poziția lor, în condițiile când în dosarul nr. 2rc-37/16, același complet de judecată a dispus prin încheiere scoaterea de pe rol a cererii depusă de reclamantă, ulterior această încheiere fiind casată de Curtea Supremă de Justiție.

Conform prevederilor art. 49 alin. (5) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18 iulie 2014, administratorii care la data intrării în vigoare a prezentei legi sînt implicați în proceduri pendinte de insolabilitate sau de dizolvare și care nu au obținut autorizația de administrator în condițiile alin. (1)-(4), vor fi substituiți cu administratori autorizați în condițiile prezentei legi.

Opinează că, deoarece Roman Baracu a depus cereri de modificare a obiectului acțiunilor civile, a pledat în ședințele de judecată și a efectuat și alte acțiuni procesuale, pretinzînd, în mod ilegal, împuterniciri din partea reclamantei SA “Zidarul-Cahul”, se impunea imperativ scoaterea de pe rol a cererilor privind modificare obiectului acțiunilor civile. Scoaterea cererii de pe rol în condițiile când cererea este depusă de o persoană neîmputernicită, este prevăzută și în pct. 12 al hotărîri explicative a Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 17 noiembrie 2014 cu privire la actele judecătorești în faza intentării procesului civil și pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare.

Relevă că, prin încheierea contestată, pîrîtului i-a fost încălcat dreptul la un

proces echitabil, garantat și de art. 6 § 1 al CEDO.

În opinia recurentului, contrar prevederilor CEDO, depunerea în instanța de judecată a unor cereri, de către o persoană neîmputernicită și admiterea a participării acesteia ca atare, încalcă dreptul la un proces echitabil. Or, în conformitate cu art. 166 alin. (1) Cod de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Consideră că, înaintarea de către o persoană neîmputernicită a unor pretenții în instanța de judecată, încalcă dreptul la un proces echitabil al pârîtului, or prin acțiunile date este indusă în eroare instanța de judecată referitor la calitățile pretinsului reprezentant și se încalcă scopul procesului civil, contrar prevederilor art. 4 Cod de procedură civilă (cauza F.R. vs Elveția, hotărîrea din 28 iunie 2001, § 28-41; cauza Deweer vs Belgia, hotărîrea din 27 februarie 1980, § 36-54; cauza Eckle vs Germania, hotărîrea din 15 iulie 1982, § 71-95).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 119 al Constituției Republicii Moldova, împotriva hotărîrilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 14 alin. (3) Codul de procedură civilă, în formă de încheiere se emite dispoziția primei instanțe prin care nu se soluționează fondul pricinii.

În conformitate cu art. 15 Codul de procedură civilă, participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

În conformitate cu art. 423 alin. (1), (2) Codul de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol. Împotriva celorlalte încheieri pronunțate în primă instanță nu se poate face recurs.

În conformitate cu art. 267 lit.c) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care cererea este semnată sau este depusă în judecată de o persoană neîmputernicită.

În conformitate cu art. 268 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, în cazul scoaterii cererii de pe rol, procesul se termină printr-o încheiere judecătorească. În ea instanța indică modul de înlăturare a circumstanțelor specificate la art.267. Încheierea judecătorească privind scoaterea cererii de pe rol se supune recursului.

Colegiul reliefă că din norma de drept procedurală enunțată supra se distinge expres că se supune recursului încheierea privind scoaterea cererii de pe rol, însă, această cale de atac nu este prevăzută și în cazul respingerii cererii de scoatere a cererii de pe rol.

La caz, Colegiul notează că instanța de insolvabilitate în dispozitivul încheierii contestate în mod greșit a indicat că aceasta poate fi contestată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile, or, încheierea instanței de insolvabilitate din 18 aprilie 2016, în virtutea legii nu se supune recursului.

Astfel, argumentele recurentului cu privire la ilegalitatea încheierii contestate nu pot fi supuse aprecierii sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei, deoarece se solicită verificarea legalității unui act de dispoziție judecătorească, care în condițiile legii nu se supune recursului.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, a declarat recurs împotriva unei încheieri a instanței de judecată pentru care legislatorul nu a prevăzut posibilitatea contestării separate de hotărâre adoptată asupra fondului cauzei.

Colegiul remarca că prevederile exprese de către legislatorul național a categoriilor de acte judecătorești susceptibile recursului este conformă standardelor procedurale garantate de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, o asemenea reglementare juridică încadrându-se pe deplin în marja de apreciere recunoscută autorităților statale în configurarea cadrului intern relevant.

CtEDO notează că în reglementarea limitărilor dreptului de acces la justiție, statele contractante beneficiază de o certă marjă de apreciere, deși soluția finală de a supraveghea respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului ține de sarcina Curții Europene, nu este de competența Curții să substituie autoritățile naționale în stabilirea politicilor în acest domeniu (cauza Ashingdane vs Marea Britanie, hotărârea din 28 mai 1995).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea prin care s-a respins cererea avocatului Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de SA „Zidarul-Cahul”, în proces de insolvabilitate, împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji, intervenienți accesorii SA „Daniel P”, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare nu se supune căilor de atac, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, împotriva încheierii din 18 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul.

În conformitate cu art. 428, art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Șcheau, împotriva încheierii din 18 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul, adoptată în pricina civilă la cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Zidarul-Cahul”, în proces de insolvabilitate, împotriva Irinei Colibaș (Grozdeva), Ion Șcheau, Oleg Dermenji, intervenienți accesori Societatea pe Acțiuni „Daniel P”, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală